

SCRIITORII ŞI POEŢII

Cîntare sportului

— De vorbă cu maestrul TUDOR ARGHEZI —

O scurtă convorbire cu Tudor Arghezi despre sport, despre mişcarea în aer liber, despre întreceri şi tinereţe: subiectul interesează.

— Eu sînt însă scriitor şi n-am făcut niciodată sport. Nu-mi place nici să ucid păsările cîntătoare şi căprioarele, nici să alerg, nici să fac tumbe ca la gimnastică... Fug cel mult după cîte un cuvînt pînă ce-l găsesc...

Arghezi preferă discuţia liberă în zig-zag.

— Am apucat în tinereţea mea pe Miţa-biciclista. Era prima femeie care îndrăznise să încalece o bicicletă. Rîdea toată lumea de ea şi ajunsese de pomină... Bicicleta era rară şi la băieţi, ca să nu mai vorbesc de motocicletă, care era mare şi grea cît un car cu boi. Am avut pe vremuri şi eu una...

In jurul anilor 1900 Arghezi se stabileşte în Elveţia şi Franţa, lucrînd pe unde putea, ca să se întreţină şi între pauzele de studii, cu un grup de francezi, elveţieni şi nemţi, urca Alpii.

— Nu vreau să-mi fac un titlu de glorie la 80 de ani, întrerupe Arghezi. Sînt unul dintre puţinii romîni care au urcat pe atunci Mont-Blancul... Nu însă cu funicularul, aşa cum făceau, de pildă, turiştii englezi, ca să se fotografieze în vîrf cu frînghii, colţari şi cîrlige cumpărate special de jos... Ne căţăram cu mîinile din stîncă-n stîncă.

Răsfoite, scrierile lui Arghezi nu se apropie de subiectul sportiv propriu-zis decît prin tangenţa ideii şi mai ales din punct de vedere comparativ. Ar fi totuşi de reţinut, semnificativă, destăinuirea: „Aş fi rîvnit acea săritură de Olimpiadă, în care concurenta în tricou, cu o siguranţă înspăimîntătoare, face cîţiva paşi înspre calul de lemn, bate palmele pe spinarea lui, se învîrte în aer pe mîini şi trece într-o curbă elegantă dincolo de cal, pe sus, şi se depune vertical pe tălpi, salutînd..." (T. Arghezi „Versuri" 1959).

— Fiindcă veni vorba de Olimpiadă, cum apreciezi ultimele evenimente sportive?

— Ştii bine că am aplaudat împreună succesele rominaşilor noştri la Roma, la televiziunea din Budapesta, unde eram atunci... Performanţa cea mai mare şi succesul cel mai meritat este cînd te măsori cu continente şi ţări mai mari şi mai tari decît tine, acasă la ele şi cînd le baţi... Ca şi echipele căluşarilor, ilustrate în tot occidentul, care i-au făcut acum vreo doi ani şi pe elveţieni să explodeze de pe scaunele lor şi să biseze pînă la răguşeală... Mulţi tineri neştiuţi, din cîte un colţ de ţară şi veniţi, poate, în iţari şi catrinţe, la oraş, pleacă acum din uzine, din fabrici şi şcoli prin toată Europa şi mai departe, cu cîntecele, cu jocurile şi cu sporturile. Merg în ţări cu vechi tradiţii culturale şi sportive şi bat. Intorşi acasă, ei îşi văd mai departe de treburile lor... Poate că n-ar strica o dată, aceşti fericiţi călători, să ia tocul şi cerneala şi să scrie cîte ceva. Literatura cu subiect din sport lipseşte. Cine s-o scrie? Scriitorii care de-abia dau cu nasul prin aerul dimineţii?!

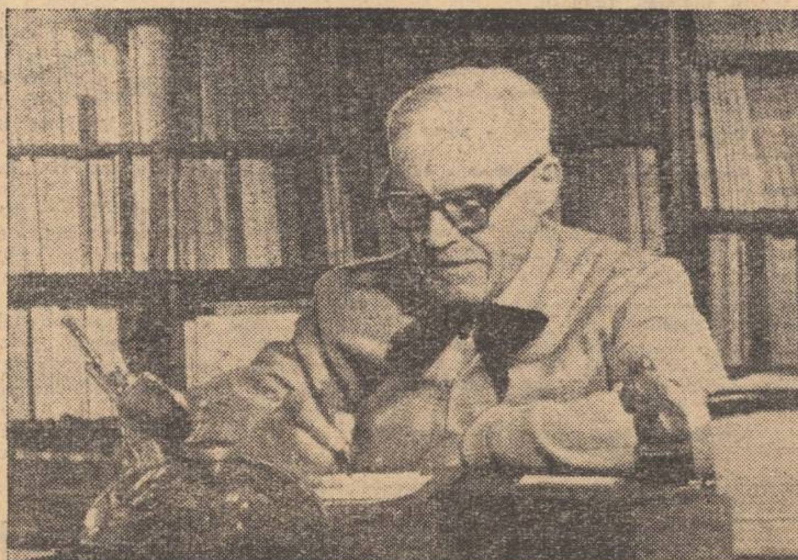
— O singură întrebare care se referă la activitatea sportivă din trecut şi la cea actuală. Cîteva impresii pentru cititorii sportivi.

— Ieri şi azi — exemple le poţi lua şi singur din jurul tău, din muncă şi din viaţa de toate zilele, din literatură, din muzică, din pictură... Cine făcea ieri sport? O mînă de domnişori care-şi creaseră pentru ei, nobile, şi unele sporturi. Putea ieri să răzbească pescarul de pe Dunăre şi să vîslească la Melbourne? Puteau, ieri, zeci de mii de băieţi şi de fete să se întreacă liberi pe iarba proaspătă a stadioanelor?... Tot, pînă mai ieri, dacă voiai să te faci scriitor sau actor, cine nu te batjocorea?... Văd acum trecînd la defilări mii de băieţi şi de fete cu sute de steaguri. Se clădesc stadioane mari, săli încăpătoare de sport, piscine acoperite, cîmpuri întinse de gheaţă pentru patinaj. In munţi se construiesc noi cabane, la şes bazine de înot: pecetea socialismului este prezentă în toată ţara şi în toate domeniile de activitate... Aud vorbindu-se de gimnastică, de turism, de sport pînă şi în Academie: ăsta e un semn bun!

Facem cuvenita pauză de sfîrşit. Arghezi ne priveşte prin ochelari. Ar mai fi multe de întrebat. Despre legătura dintre sport şi artă, despre poezie, sport şi tinereţe, despre o eventuală tabletă cu subiect sportiv... Dăm să plecăm.

— Transmiteţi sportivilor şi cititorilor foii dv. sportive, încheie Arghezi, urarea de a răzbi şi pe mai departe şi de a cuceri în munca lor şi în sporturile lor, cît mai multe cupe victorioase. Şi tuturora vigoare şi tinereţe!

BARUŢU T. ARGHEZI

Soarele dulce al primăverii omenirii scaldă stadionul „23 August" din Capitală aplecîndu-şi încet discul către chindie. Astrul acesta al vieţii n-a mai luminat niciodată atît de puternic, de atotcuprinzător ca acum, pe aici pe la noi.

Soarele luminează şi încălzeşte azi... peste 80.000 de spectatori — şi pe cei 22 de jucători plus arbitrii, rezervele şi antrenorii.

Zi memorabilă în istoria sportului romînesc! Se inaugurează stadionul „23 August" din Bucureşti, capitala iubită a patriei noastre. Emoţie. Incep discursurile. Se vorbeşte de tineret şi construcţii. Emoţie. Incepe primul meci de fotbal pe marele stadion. Spectatorii — repet: peste 80.000 — plini de nerăbdare, urmăresc cursa balonului rotund. Crainicul înşiră pe un fir imens şi pe nerăsuflate, fără punct şi virgulă, cuvintele în galop, pentru a da satisfacţie milioanelor de ascultători care stau în jurul aparatelor de radio recepţie.

— Să-l ascultăm o clipă:

„Dragi ascultători, meciul, primul meci pe marele stadion „23 August" din Capitală a-nceput... Mingea se află la Filote, Filote o pasează lui Nicuşor, Nicuşor înaintează, ajunge la Constantin, ba nu la Pîrcălab, Nunweiller, intervine Bindea, mingea este la Lungu, Lungu din centru a pornit cu viteză spre poarta adversă. Vintilă respinge, balonul se află la Baratki care... trage imparabil de la 25 m... Ah! Rectificăm: Pavlovici printr-un plonjon extraordinar salvează un gol gata făcut. Bravo Pavlovici". Glasul crainicului însă sună atît de încet de parcă şi-ar vorbi numai lui. Fireşte se înţelege şi de ce. Crainicul este cu totul imparţial.

Dar iată că m-am luat cu vorba, adică nu cu fotbalul şi mi se pare că le-am încurcat într-un aşa chip că nici nu ştiu cine le-ar mai descurca. Cer iertare, deci; am încurcat, zic, oamenii, echipele, stadioanele, timpurile etc. Oamenii. Timpurile. Adică ieri şi azi? Nu orice ieri. Căci există şi acel ieri, scump inimii noastre, al

ION BĂ

Prim

EUGEN BARBU

Maidanul şi stadionul

Nu este un secret pentru nimeni că am făcut sport şi că mai fac din cînd în cînd. Mi-a plăcut mişcarea fizică, pentru că unei meserii ca aceea de condeier îi foloseşte foarte mult să se ajute de urnirea nu numai a minţii ci şi a trupului. La 7 ani, cînd eram încă vînat de părinţi de pe maidane pentru că prea aduceam pantofii rupţi în bot acasă şi ciorapii jupuiţi pe la genunchi, nu găseam nimic mai frumos decît blestematul joc numit fotbal.

Scena pe care se desfăşurau dramele zilnice, cu strigătele mamei, **Vino acasă că dacă se întoarce taică-tu, te rupe în bătăi!**, era un maidan de pe faimoasa groapă a lui Ouatu, pe care se adunau laolaltă toţi copiii şi adolescenţii vechei Cuţaride. Neuitatele partide de cîte 4 ore de dimineaţă şi 6 după masă, terminate uneori cu păruială, faimoase duminici cînd jucam cu lucrătorii ţesătoriei Saturn pe bere, în echipa seniorilor, onoare de care nu se bucurau decît puţini...

Ce era propriu-zis un teren? O suprafaţă cheală de pămînt tare, cu gropi şi gunoaie spre margini, cu borcane şi table zvîrlite în calea înaintaşului plecat în dribling către poarta adversă, într-un cuvînt un focar de boli, pentru că orice rănire însemna infectare. Dar neavînd alt loc de joacă, îl găseam bun şi pe acesta. Stadioanele propriu-zis din acea vreme: A.N.E.F.-ul, VENUSUL sau GIULEŞTII (construiţi mai tîrziu) nu arătau nici ele mai ca lumea. A.N.E.F.-ul, de pildă, avea o peluză de lemn putrezit, gata-gata să se prăbuşească. Venusul abia putea strînge laolaltă pe nişte trepte şubrede circa 12.000 de iubitori ai sportului cu balonul rotund. Giuleştii cînd şi-au ridicat scheletul lor de beton în cartierul ceferiştilor ni s-a părut un fel de minune a secolului.

Pe aceste terenuri bineînţeles că nu avea acces oricine. Ogrăzile mirifice cu bări albe şi plasă aparţineau unor proprietari de cluburi şi în ţarcul lor nu evoluau decît **vedetele** cumpărate cu bani grei de cine ştie unde. Noi mergeam uneori pe **Viforul Dacia** (stadionul Dinamo de astăzi), care arăta tot ca un maidan, plin de cărămizi şi resturi pentru că se afla tot într-o groapă. Virtutea lui cea mai mare era aceea că poseda şi o pistă de atletism ca vai de lume. Aici, cu două ghiozdane puse la 7 paşi unul de altul, făceam o poartă şi ne petreceam unele dimineţi.

Cuvîntul **echipament**, dar asta era ceva exotic, a apărut mult mai tîrziu, pe vremea cînd s-au pus în vînzare primii pantofi de tenis, la un preţ destul de ridicat pentru că veneau şi ei din străinătate. Cine poseda o pereche de pantofi de tenis se putea numi **atlet** sau **crosist**. Cît despre un tricou, ei bine, un tricou îţi împrumuta încă de la apariţie toate talentele din lume... Evocarea ar putea fi lungită pe pagini întregi, dar nu intenţionez aici să-mi scriu memoriile de sportiv. Vreau numai să fac o paralelă pentru cei tineri, între trecutul acesta întunecat (şi era întunecat nu numai în sport) şi condiţiile de care se bucură sportivii din zilele noastre.

In vechea groapă a Cuţaridei, mai bine spus, deasupra ei, mulţi dintre cititori merg duminica să vadă derbiurile de la rugbi. **Parcul Copilului** din Filantropia nu face altceva decît să îngroape vechea reşedinţă a cuţitarilor. În locul **Viforului Dacia**, pe aceleaşi dimensiuni (şi aici apropierea mă emoţionează totdeauna) se întinde frumosul stadion **Dinamo**. În locul rîpelor pline de gunoaie, iată ce scări de palat! În locul dughenelor cu ţuică unde după antrenament se bea **aldămaşul** (sau înainte, de ce nu?) iată sala acoperită ca o imensă balenă de ciment! În locul buruienilor sălbatice, a gunoaielor urît mirositoare, iată peluzele de gazon şi trandafiri, iată tribunele de beton şi statuile!

Statui în locul putreziciunilor, dar asta mi se pare un lucru demn de un poem...

Să vă mai vorbesc despre stadionul „23 August", despre stadionul „Republicii", despre atîtea baze ridicate în anii puterii populare, pretutindeni, nu numai la Bucureşti, despre **echipamentul** oferit de stat oricui vrea să facă sport în mod gratuit, mi se pare inutil. S-a scris foarte mult şi se va mai scrie. Realizările, ca în toate domeniile nu se vor opri aici. Bazine acoperite (asta era ceva de domeniul fanteziei în concepţia burgheză despre sport), săli de gimnastică pe lîngă întreprinderi, stadion modern în orice oraş însemnat şi uneori neînsemnat din ţară, iată tot atîtea obiective care dacă n-au fost atinse încă, vor fi cu siguranţă, pentru că în viaţa noastră, mişcării fizice i se atribuie o mare însemnătate.

„Minte sănătoasă în corp sănătos", recomandaţie veche, este respectată cu stricteţe pentru că viitorul aparţine tinerilor sănătoşi şi luminaţi.

Să fim recunoscători celor care ne-au înlesnit aceasta.

NICOLAE TĂUTU

Sala Floreasca

Pe vremuri sportul era lux,
comerţ era — o sală cît o colivie
cu praf, un nesfîrşit reflux,
pe ziduri hărţi de igrasie,
cîţiva sportivi, mizaţi ca la o cursă
s-alunge spleenul de la bursă
şi foamea de la galerie!
Pe stadioane preţ exagerat
doar pentru snobul cinic şi blazat,
mulţimile la garduri, pe afară;
ca o ciudată urnă cinerară
sta cupa ce va fi expusă
în cabinet sub o vitrină de cleştar,
în timp ce un patron cu guşă
se lăuda cu un excentric inventar:
un fluture din Zanzibar,
vreo douăzeci de fotbalişti,
şase trăpaşi de sînge pur,
patru boxeri de „neam" obscur,
doi papagali mai fantezişti
şi exemplarul cel mai rar:
un excelent prepelicar!

★

Floreasca?
Un maidan pentru desculţi
cu mingi de cîrpe vechi şi moi
şi un concert pentru cei mulţi
de broaşte-n hidroterapie
sau ziua de bondari în roi;
încolo — colb, o cucuvea
un cîine şchiop ce ar muşca
din lună-aşa ca din lipie,
dar pînă-atunci se mulţumea
cu lapte supt din păpădie...
Atita doar, atît era...

★

Floreasca azi măreţ înaltă
fluorescente jerbe de neon,
înveselită ploaia de lumină
aruncă mov a ei hermină
pe-un verde crud ca un gazon!
Un curcubeu mirific de culori
aplaudă a tinereţii forţă
volute, salturi, mingea purpurie
ce reprezintă uneori
alunecă pe-un firmament de geometrie
ca o aprinsă şi înaltă torţă!
Un arc de muşchi şi grupul plastic
ca-ntr-un pastel a-ncremenit o clipă
hipnotizînd mulţimea fascinată,
apoi iar mingea, rodie brumată,
în traiectoria saltului elastic
străbate-n slăvi vibrînd ca o aripă!
...La paralele a urcat uşoară,
ca un reflex al vieţii noi, o fată
cu cozile în aur împletite,
cu strune lungi desprinse din vioară,
în mîinile-i de jad, neostenite,
ea balansează cu făptura-i toată
şi rozmarin şi nufăr şi răchite,
de pare-n zări grădină suspendată
din necuprinsa noastră primăvară!
În sală azi sub bolta viorie
am adunat şi forţă şi poezie,
elan, voinţă, tineresc efort,
încredere în oameni şi în vis
şi dragostea mereu clocotitoare
ce-a-nfrăţit popoarele prin sport
şi start a dat, spre pace start deschis
sub flamurile roşii, proletare!